

Valghandling. Naar det nu kommer til det endelige Valg, hvorledes staar saa Sagen? Saa skal der afstemmes mellem disse tre Kandidater, som hver for sig kun repræsenterer et Mindretal, og første Gang er der ingen, der bliver valgt. Den, der faar maaste kun een Stemme mindre end de Andre, bliver stude ud, og nu bliver Valget ene at foretage mellem de 2 andre. Det er altsaa aabenbart, at Trediebelen af Udvalget, enten den ene eller den anden af de 2, hvis Kandidater ere tilbage og af hvilke den ene bliver valgt, faae en afgjørende Indflydelse paa Valget. Det er nu blevet nødvendigt for mange af Menighedens Medlemmer enten at give deres Stemme til en Kandidat, som de slet ikke ville have, for at undgaa den anden, som er dem mere imod, eller ogsaa at lade være at stemme, men i begge Tilfælde naae de til en vis Grad samme Resultat, nemlig at faae en Kandidat valgt, som de ikke have ønsket valgt. Det er altsaa ganske rigtigt, som det er udtalt i Betænkningen, at Forholdet kan blive saaledes, at der nødvendig maa blive valgt en Kandidat, som i Virkeligheden Flertallet af Menigheden er imod.

Cæse: Det forekommer mig, at Mindretallets ærede Ordfører har saa tilstrækkelig paavist Rigtigheden og Hensigtsmæssigheden af de Forudsætninger, hvorfra Mindretallet er gaaet ud, og det Grundlag, hvorpaa det i det Hele støtter sine Forslag, at der ikke for mig kan være Noget at tilføie. Var der levet mig Noget, som jeg kunde have særdeles Tilbøjelighed til at gaa ind paa, saa var det vistnok det Forsvar, som af Udvalgets Ordfører i Dag er blevet fremsat under den Kritik, som han fremkom med med Hensyn til Mindretallets Forslag, men det er min fulde Overbevisning, at det i sig selv vilde være overflødig at gaa ind paa en Gjennemgaaen af de Grunde, hvorpaa han støttede det, forsaavidt Grundene vare rettede mod Mindretallet, saaledes som han opfattede dets Udtalelser, og at han i det Hele ikke har behandlet selv de Udtalelser, hvorved han dvælede, ganske rigtigt, idet han mere tog til Indtægt for sig en enkelt Del af disse Udtalelser af Mindretallet, end han tog dem i deres Helhed. Jeg skal kun eksempelvis betegne den Maade, hvorpaa han dvælede ved Mindretallets Ytringer om, at vort Forslag mere nærmer sig til den historiske Udvikling af det hele Forhold. Han har fuldkommen Ret i, at en historisk Udvikling jo ikke kan være afgjørende, hvor der er Spørgsmaal om at foretage et Skridt, der nu skulde strække sig langt videre end til, hvad der tidligere har fundet Sted, men paa den anden Side er det ogsaa klart, at det ikke er heldigt, hvor der er Spørgsmaal om at foretage Forandringer og Reforme, at gjøre Spring, hvorved man ganske riber sig løs fra den historiske Udvikling, og vi ville ogsaa se netop efter den Maade, hvorpaa han selv tog det, at han ved Henvisningen til

tidligere Lovforslag angaaende denne Materie har vist, at Springet har været saa stærkt, at han selv har maattet vige tilbage af Frygt for, at det var altfor stort. Det er altsaa i Grunden det samme Punkt, hvorpaa Mindretallet staar. Vi ville fremad i denne Retning, og vi erkjende, at Menighederne have et gyldigt Krav paa Deltagelse i de Forhold, hvorfra de hidtil have været saa godt som udelukkede; men ligesom den ærede Ordfører dengang gik tilbage for det altfor store Spring, saaledes er det ogsaa Tilfældet med os. Om vi end ikke ville udtale det saa stærkt, som han gjorde gennem sit Raisonnement, saa antage vi dog, at det vilde være at gaa for vidt, og at man altsor stærkt vilde gjøre Brud med den nuværende Tilstand, naar man vilde gaa saa vidt, som Flertallet gaar med Hensyn til Menighedernes Deltagelse i Henseende til Valget af Præster. Ved Siden deraf stod hans Bemærkninger med Hensyn til de Grindringer, vi have fremsat om, hvor vigtigt det er, at Menighederne have Ret til at deltage i Valgene og deltage deri i et saa stort Omfang, som det paa nogen Maade lader sig gjøre, men at det ikke maa overges, at den øverste Kirkestyrelse dog ogsaa maa have en saadan Indflydelse paa Valget af Præsterne, at den kan være tilstrækkelig til at sætte den istand til at vaage over, at Kirkesamfundets Orden ikke bliver forstyrret. Er det for meget at sige, at der skal indrømmes Kirkeministeren en saadan Adgang til at kunne virke for Kirkesamfundets Orden, at han er istand til at fyldestgjøre den? Have vi talt om, at der skal tillægges ham en Myndighed, der sætter ham istand til paa en indgribende Maade at behandle det, som maa anses for at henhøre under Menighedernes Ret? Have vi talt om, at han skal værne om Kirkesamfundets Myndighed? Nei, det er der ikke talt om, vi have kun lagt Vægt paa dette, at Kirkeministeren, den øverste Kirkestyrelse, skal være istand til at vaage over Kirkesamfundets Orden; kun forsaavidt den kræver visse Betingelser, visse Forudsætninger om en Indflydelse fra Kirkeministerens Side, som er fornøden, kun for saa vidt have vi ment, at der kunde være Spørgsmaal derom, og idet vi ere gaaede ud fra en stærk Overbevisning om, at man ikke bør udsætte at indrømme Menighederne en Ret, som ikke kan Andet end hænges sammen med en Udvikling af det kirkelige Liv hos Menighederne, og idet vi erkjende det naturlige Krav, som Menighederne have paa at faae til deres Sjælesørger en Mand, der er i Stand til at fyldestgjøre deres Trang med Hensyn til det, som udgjør den kirkelige Omsorg, Præstens egentlige Virksomhed, ere vi ikke gaaede videre end netop til det, som i dette Diemed maa anses fornødent med Hensyn til den øverste kirkelige Styrelse. Jeg tror, at hvis den ærede Ordfører ikke netop i det, vi have anført derom, mere havde holdt sig til, hvad der stod i Forbindelse